

Awards voor goede praktijken voor een gezonde werkplek 2020-2022 CASESTUDY

Preventie van aandoeningen aan het bewegingsapparaat in een groot ziekenhuis via de betrokkenheid van werknemers en een op leeftijd afgestemde aanpak

ORGANISATIE/ONDERNEMING

Universitair Ziekenhuis
Wenen
(*Universitätsklinikum
AKH Wien*)

LAND

Oostenrijk

SECTOR

Gezondheidszorg
(intramurale
ondersteuning)

TAKEN

Tillen, hanteren en
vervoeren van patiënten,
schoonmaakdiensten en
andere intramurale
diensten

Bron: AKH Wien

Achtergrond

Het universitair ziekenhuis in Wenen is het grootste ziekenhuis van Oostenrijk. Op deze werkplek met een hoge mate aan diversiteit werken ongeveer 7.000 werknemers uit een breed scala aan beroepen.

Het personeel van de operationele afdeling verricht cruciale ondersteunende taken, zoals het vervoer van patiënten, het verlenen van intramurale diensten en het hygiënisch reinigen van ruimten. Ondanks hun essentiële rol bij de ondersteuning van de kernfuncties van het ziekenhuis zijn deze werknemers vaak ondervertegenwoordigd en worden ze nogal eens over het hoofd gezien.

De operationele afdeling telt ongeveer 600 medewerkers met een gemiddelde leeftijd van 50 jaar. Hun werk is fysiek belastend en omvat draaiende bewegingen, het duwen en dragen van zware lasten en het lopen van lange afstanden. De belangrijkste interventiedoelstellingen waren dan ook het bevorderen van apparatuur die de fysieke belasting vermindert en het scheppen van de mogelijkheid voor bekwaam personeel met een lange staat van dienst om hun waardevolle ervaringen te delen met nieuwe personeelsleden.

Doel

Met de hulp van het personeel wordt bij de interventie een werkomgeving gecreëerd die verenigbaar is met een ouder wordend personeelsbestand en die rekening houdt met de behoeften en capaciteiten van de werknemers in hun verschillende levensstadia. Het doel is het behouden en bevorderen van een veilige werkomgeving waarin ouder wordend personeel in staat is om te blijven werken.

Wat is er gedaan en hoe?

- Er werd een enquête gehouden over het “sociaal kapitaal” onder het personeel van de operationele diensten om hen bij het besluitvormingsproces te betrekken.
- Er werden gespreksgroepen en workshops voor risicobeheer opgezet om feedback van het personeel te krijgen over hun werkomstandigheden, om risicofactoren van aandoeningen aan het bewegingsapparaat vast te stellen en om preventieve maatregelen voor te stellen. Op basis van de feedback van de gespreksgroepen werden tussen juni en december 2021 verschillende cursussen en conferenties gehouden. De onderwerpen waren onder meer ontspannings- en houdingsoefeningen, versterking van de rugspieren, stoppen met roken, gezonde voeding met praktische kooksessies, stretching en stressmanagement.
- Er zijn plannen om het personeel te betrekken bij de selectie van nieuwe werkmiddelen aan de hand

van praktische tests (rugvriendelijke bediening, gewicht, gebruiksgemak).

- Binnen de afdeling zijn speciaal opgeleide gezondheidsadviseurs beschikbaar voor intercollegiaal advies. Verder werden sportevenementen georganiseerd om het personeel aan te moedigen om tijdens hun vrije tijd voldoende te bewegen.
- Er werden speciaal gemaakte transferstoelen voor patiënten aangeschaft die meer wendbaar zijn en vlotter rijden dankzij de kleinere wielen. Bovendien zorgt de hoogte van de handgrepen voor een rechtere en dus rugvriendelijkere houding.
- Het personeel werd betrokken bij de keuze van het veiligheidsschoeisel.
- Er werden gemengde schoonmaakteams samengesteld, zodat jongere-, oudere - en nieuwe en ervaren personeelsleden konden samenwerken en elkaar konden bijstaan. De ervaren medewerkers trainden de nieuwkomers, terwijl de jongere collega's hen bijstonden bij de zwaardere taken. Voor de lichamelijk zwaarste taken werd assistentie verleend door extra mannelijk personeel om de werklast te verdelen en een optimaal gebruik van de individuele middelen te garanderen.

Wat is er bereikt?

Bron: AKH Wien

- Het zelfvertrouwen van de werknemers nam toe doordat de interventie het belang van ondersteunend personeel voor de werking van het ziekenhuis onderstreepte. De mentorrol van oudere werknemers vergrootte ook hun zelfvertrouwen.
- Er werd actie ondernomen om aandoeningen aan het bewegingsapparaat te voorkomen bij werknemers die zware taken uitvoeren.
- Door deze samenwerking werd er teamgeest tussen de generaties gecreëerd, waardoor de werknemers een gevoel van solidariteit kregen en er werd ook gezorgd voor werk dat past bij eenieders leeftijd. Hierdoor blijven oudere werknemers in staat om hun werk uit te voeren.

Succesfactoren

- Ontwikkeling van maatregelen door steun van het management en betrokkenheid van het personeel.
- Dankzij de betrokkenheid van medewerkers uit verschillende belangengroepen werd de informatie snel en transparant gecommuniceerd.
- De toegankelijkheid van de maatregelen en de oprichting van een projectgroep die de uitvoering van de maatregelen volgt en evalueert, droegen ook bij aan het succes van het project.

Bron: AKH Wien

Overdraagbaarheid

Deze aanpak kan op passende wijze worden overgenomen door ziekenhuizen in andere lidstaten. Bepaalde maatregelen zijn overdraagbaar naar andere werkterreinen, zoals de actieve betrokkenheid en inspraak van werknemers en de oprichting van werkteams die bestaan uit mensen van verschillende generaties.

Kosten en baten

De projectmiddelen omvatten de tijd die werknemers en managers besteedden aan de organisatie van en deelname aan werkgroepen en workshops. De gemaakte kosten betroffen de aanschaf van uitrusting zoals ambulante stoelen en veiligheidsschoeisel. Voordelen op lange termijn zijn het behoud van de arbeidsgeschiktheid van het personeel en minder kosten door ziekteverzuim.

Belangrijkste kenmerken van dit goede voorbeeld

- De interventie richt zich via een multifactoriële aanpak op de fysieke en psychosociale risicofactoren voor aandoeningen aan het bewegingsapparaat bij een vaak ondervertegenwoordigde groep van ondersteunend ziekenhuispersoneel, waarbij rekening wordt gehouden met de leeftijdsdiversiteit.
- Leeftijd werd niet alleen aangepakt via ergonomische maatregelen en gezondheidsbevordering, maar ook door werkteams van verschillende generaties samen te stellen om de fysieke werklast in evenwicht te brengen en ervaren personeel als mentor te laten optreden voor nieuw personeel.
- Participatie was belangrijk omdat de werknemers werden betrokken bij het beoordelen van risico's en het vinden van oplossingen via workshops.
- De interventie combineerde preventie met gezondheidsbevordering. De interventie bood gemakkelijk toegang tot opgeleide gezondheidsadviseurs en organiseerde conferenties over gezonde voeding en lichaamsbeweging.
- Er werd een breed scala aan preventiemaatregelen gebruikt, van de invoering van ergonomisch ontworpen transferstoelen voor patiënten tot het verstrekken van orthopedisch schoeisel.

Nadere informatie

Meer informatie is te vinden op <https://www.akhwien.at>

De interventie richt zich op zowel fysieke als psychosociale risicofactoren voor aandoeningen aan het bewegingsapparaat bij een vaak ondervertegenwoordigde groep van ondersteunend ziekenhuispersoneel, waarbij rekening wordt gehouden met de leeftijdsdiversiteit.